

Kaderdebat 9 juli 2019

Voorzitter,

In 2018 heeft Rijswijk 7,5 miljoen uit de reserves onttrokken. In 2019 sluiten we naar verwachting met een negatief saldo van circa € 2,5 mln. Om het begrotingsevenwicht voor 2019 te herstellen is er opdracht gegeven om ombuigingsvoorstellen op te stellen. Een sluitende begroting is belangrijk want we moeten zeker niet meer geld uitgeven dan dat er binnenkomt.

Tegelijkertijd moeten we zaken niet onnodig negatiever maken dan ze zijn. In de meerjarenbegroting houden we namelijk vanaf 2020 weer geld over, 1,8 miljoen in 2021 en juist voor een tegenvaller als dit hebben we de algemene reserve opgebouwd. Rijswijk staat er financieel dus nog steeds goed voor. Natuurlijk moeten we de algemene reserve snel weer aanvullen voor toekomstige tegenvallers en daartoe moeten we bezuinigen. Daarover straks meer.

Maar eerst: inwoners, ondernemers en gemeente moeten meer met elkaar verbinden. Dat begint begint met goed pro-actief en begrijpelijk communiceren. Onvrede ontstaat ook omdat mensen zich niet gehoord voelen, onvoldoende worden betrokken en omdat inwoners soms niet begrijpen waarom we doen wat we doen.

Groenonderhoud

Een voorbeeld is het onbegrip over het groenonderhoud in Rijswijk. Eerlijk communiceren over de aanpak achterstallig onderhoud en waarom je delen juist niet maait, scheelt een hoop frustratie. Een opgefrist stadsbeeld wil iedereen, niet in de laatste plaats de gemeente. Een frisse uitstraling, veiligheid en goede biodiversiteit kunnen prima samengaan. Wethouder van de Laar heeft eerder aangegeven eind dit jaar een plan aan de raad te presenteren. Uiteraard hebben we er vertrouwen in dat dat gaat lukken.

Kunstwerk

Een tweede voorbeeld is het kunstwerk. De communicatie over het kunstwerk op het Bogaardplein, is niet verlopen zoals Wij. dat graag ziet. Een goede uitleg en een discussie over nut en noodzaak en de rol van de kunstcommissie, is wat ons betreft meer dan noodzakelijk. Inwoners moet meer betrokken worden bij de inrichting van de stad, ook op het gebied van kunst.

Rijswijk Buiten

Rijswijk Buiten is een schitterende duurzame wijk. In talloze gesprekken die Wij. de afgelopen maanden voerde was 1 ding meer dan duidelijk. Waar nu de focus op Delft ligt willen inwoners bij Rijswijk horen. Rijswijk Buiten is georiënteerd op Delft. De vraag aan het college en specifiek aan wethouder Keus is wat er kan worden gedaan om Rijswijk Buiten meer onderdeel te laten worden van ons mooie Rijswijk.

Daarnaast zijn er in Rijswijk Buiten weinig voorzieningen voor kinderen vanaf 6 jaar en voor

jongeren vanaf 12 jaar. In Rijswijk Buiten hebben gesprekken met bewoners tot concrete verzoeken en eigen initiatieven geleid. Wij. vraagt de wethouder om daar invulling te geven aan speelplekken en/of trapveldjes voor de oudere kinderen. In tweede termijn hebben we daartoe eventueel een motie.

Bezuinigingen

Terug naar de bezuinigingen die voor nu in ieder geval noodzakelijk zijn: uiteraard moeten we kijken naar technische bezuinigingsmogelijkheden zoals reëler begroten, een analyse van de reserves en voorzieningen. We kunnen minder subsidies uitkeren, beleidsambities bijstellen, onderhoudsniveaus verlagen. Daar bovenop kunnen we het voorzieningenaanbod versoberen.

Jeugdzorg

Een voorbeeld is de Jeugdzorg. De kosten lopen op. Om te zorgen dat kinderen ook in de toekomst zorg krijgen die nodig is, is het noodzaak maatregelen te nemen. Het doel van de maatregelen moet zijn om meer grip te krijgen op de kostenontwikkeling in de Jeugdhulp en de kostenontwikkeling om te buigen.

Maar kaasschaven of beleidsambities bijstellen leveren echter een oplossing op korte termijn en zullen op lange termijn niet bijdragen of juist gaan knellen. Een voorbeeld: in het Sociaal Domein heeft Rijswijk een ruimhartig armoedebeleid. Regelingen gelden niet alleen voor mensen met bijstandsuitkeringen, maar voor iedereen die minder dan 130% van het sociaal minimum verdient. Daarmee worden mensen gestimuleerd om te gaan werken omdat ze er dan ook daadwerkelijk in inkomen op vooruit gaan. Als we nu bezuinigen op deze regelingen, door ze bijvoorbeeld alleen nog maar van toepassing te verklaren op inkomens tot 110% van het sociaal minimum levert dat op korte termijn een besparing op. Op lange termijn zullen mensen echter minder gemotiveerd zijn om aan het werk te gaan en zullen de kosten van bijstand stijgen.

Hiemee gaan we dus niet structureel bezuinigen. Daarnaast heeft dit college tot doel om een nieuwe bestuursstijl in te voeren; daar hoort een nieuwe manier van werken bij. Dat vraagt om nieuwe bezuinigingsstrategieën voor de meerjarenbegroting 2020-2022.

Innovatie

Maar hoe maak je deze opgave dan wel waar? Volgens Wij. kan er structureel bezuinigd worden én tegelijkertijd kunnen we zo veel mogelijk maatschappelijke ambities blijven realiseren, door succesvol in te zetten op innovatie.

In tegenstelling tot het toepassen van de kaasschaaf, het doorvoeren van lastenverzwaringen of het beëindigen van taken vraagt innovatie wel om een investering. De inspanning en investering gaat voor de baat uit.

Voorzitter, om dit concreet te maken: Wij. doet een oproep om ook innovaties in te zetten en dus om op korte termijn te investeren op bepaalde vlakken, waarmee op lange-termijn bezuinigd wordt. Dit vragen we in de volgende programma's:

1. In het programma algemeen bestuur:

Het college is gestart met een vernieuwende bestuursstijl. Open en transparante gesprekken aan de voorkant om te komen tot een oplossing van een vraagstuk ipv achteraf een voorgekookt voorstel neer te leggen voor een reactie. Een mooi voorbeeld is de stand-koming van de startnotitie verkeersveiligheid. Wij. roept op om met betrekking tot het bezuinigingsvraagstuk te starten met een uitvraag bij partijen, intern en extern, waar mogelijkheden tot bezuinigingen zijn. Ik hoor graag de reactie van de wethouder op dit voorstel.

2. In de interne organisatie:

Out-of-the-box denken over een maatschappelijk vraagstuk, vraagt om nieuwe inspiratie en nieuwe werkwijze. De interne organisatie moet worden meegenomen in een werkwijze en verandering. Wij. roept op tot inzet van P&O-budget dat nodig is om de organisatie op deze wijze te moderniseren.

3. In de sport en welzijn:

a) Er wordt een nieuwe subsidieverordening opgesteld. Wij. roept op om snel te starten met de nieuwe strategie van resultaatgericht sturen en subsidie verstrekken: niet de vragende organisatie staat centraal maar het beleidsterrein en de doelen die we daarin willen behalen. Wij. stelt voor om co-financiering daarbij als eis te stellen. Ik verneem graag de reactie van de wethouder op deze voorstellen.

4. De energievisie:

Het klimaatakkoord is er en nu moeten we volle kracht vooruit. 2021 moeten de plannen er liggen en dat nadert met rasse schreden. Wij. roept op tot het formeren van een programmateam voor deze opgave en daarbij een subsidiespecialist aan te stellen die de subsidies van de provincie en Europa weet te vinden en kan aanvragen. Daarbij moet deze functionaris zich niet beperken tot verduurzaming, maar ook de circulaire economie meenemen: hierop komen op korte termijn vele stimuleringsgelden vrij. Daarmee is de investering op korte termijn voor deze functionaris een grote winst voor de langere termijn.

5. Verkeersveiligheid:

Ook op het vlak van verkeersveiligheid is het zaak dat er samengewerkt wordt met de wijken en belanghebbenden. Door in te zetten op eigen verantwoordelijkheid kan een deel van de investeringen van de overheid overbodig gemaakt worden. Belangrijk is hierbij om in gesprek te gaan met bewoners: aanspreken op eigen verantwoordelijkheid en alleen daar extra maatregelen toepassen waar het echt niet anders kan. In de nieuwe wijk Rijswijk-Buiten is een dergelijke situatie aan de gang. Wij. roept de wethouder op om met bewoners dit traject op te starten en heeft daartoe indien nodig in 2^e termijn een motie.

6. Economie en Werken:

Het aantal banen in Rijswijk neemt nog steeds af. In andere bedrijventerreinen zien we

succesvolle strategieën om meer bedrijvigheid aan te trekken, zoals in Waarderpolder waar we met een groot deel van de raad op bezoek zijn geweest. Dit kost op korte termijn wellicht wat geld maar levert op lange termijn omzet op door de belastingopbrengst van de nieuw vestigende bedrijven en door de toename van het aantal banen dat geschikt is voor de Rijswijkers die nu nog een uitkering hebben. Wij wil in navolging van Waarderpolder inzetten op parkmanagement voor de Plaspoelpolder vanuit de overtuiging dat deze investering op korte termijn vanwege de co-creatie met het bedrijfsleven op lange termijn veel gaat opleveren. Hiertoe hebben we een motie die we in 2^e termijn eventueel indienen.

7. City-markeing:

Wij. roept op om ook op dit vlak zich te richten op de innovaties in de maatschappij, zoals Brand Urbanism waarbij bedrijven hun marketinggelden inzetten door (mee) te betalen aan maatschappelijke opgaven. Hiermee wordt co-creatie gestimuleerd, waardoor innovaties uit het bedrijfsleven in de gemeente worden binnen gehaald en wordt er tevens geld opgehaald voor de opgaven van de gemeente.

Voorzitter, ik rond af:

Wij. is ervan overtuigd dat innovatie het meest beloftevolle spoor is om de maatschappelijke en organisatorische uitdagingen het hoofd te bieden.

Kiezen voor innovatie betekent kiezen voor slimme, vernieuwende methoden die zowel tot structurele bezuinigingen leiden als tot een beter presterende organisatie.